

ИЖТИМОЙ ТАДҚИҚОТЛАР ЖУРНАЛИ

9 ЖИЛД, 3 СОН

ЖУРНАЛ СОЦИАЛЬНЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ

ТОМ 9, НОМЕР 3

JOURNAL OF SOCIAL STUDIES

VOLUME 9, ISSUE 3

ИЖТИМОЙ ТАДҚИҚОТЛАР ЖУРНАЛИ

ЖУРНАЛ СОЦИАЛЬНЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ | JOURNAL OF SOCIAL STUDIES

№3 (2026) DOI <http://dx.doi.org/10.26739/2181-9556-2026-3>

Бош муҳаррир:
Главный редактор:
Chief Editor:
Сеитов Азамат Пулатович
доктор социологических наук
(Doctor of sociology, DSc)

Бош муҳаррир ўринбосари:
Заместитель главного редактора:
Deputy Chief Editor:
Сабирова Умида Фархадовна
доктор социологических наук
(Doctor of sociology, DSc)

ТАҲРИРИЙ МАСЛАҲАТ КЕНГАШИ | РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ | EDITORIAL BOARD:

22.00.01-Социология назарияси, методологияси ва тарихи. Социологик тадқиқотлар усуллари.
Теория, методология и история социологии. Методы социологических исследований.
Theory, methodology and history of sociology. Methods of sociological research.

Бекмурад Мансур Бобомурадovich
доктор социологических наук, профессор (Узбекистан)
Каланов Комил Куллахматович
кандидат социологических наук, профессор (Узбекистан)
Убайдуллаева Раиса Турсуновна
доктор социологических наук, доцент (Узбекистан)
Негматова Шахзода Шухратовна
доктор философских наук, профессор (Узбекистан)
Шайылдаева Асель Кокоевна
кандидат социологических наук (Кыргызстан)

Исмаилов Алишер Агзамович
доктор экономических наук, (Узбекистан)
Щепилова Галина Германовна
доктор философских наук, профессор (Россия)
Рожанский Михаил Яковлевич
кандидат философских наук (Россия)
Маматов Нормурат
доктор философских наук, профессор (Узбекистан)
Бурнашев Рустам Ренатович
кандидат философских наук, профессор (Казахстан)

22.00.02-Ижтимоий тузилиш, ижтимоий институтлар ва турмуш тарзи
Социальные структуры, социальные институты и образ жизни
Social structures, social institutions and way of life

Умаров Абсалом Адилевич
доктор социологических наук, профессор (Узбекистан)
Холбеков Абдугани Жуманазарович
доктор социологических наук, профессор (Узбекистан)
Шайхисламов Рафаэль Бадретдинович
доктор социологических наук, профессор (Россия)
Акулич Мария Михайловна
доктор социологических наук, профессор (Россия)

Антонио Алонсо Марсос
доктор политических наук, профессор (Испания)
Фадеева Любовь Александровна
доктор социологических наук, профессор (Россия)
Виктор Агаджаньян
доктор философии по социологическим наукам,
профессор (США)
Абдулазизов Абдулвохид Хабибуллович
кандидат социологических наук, доцент (Узбекистан)

22.00.03-Ижтимоий онг ва ижтимоий жараёнлар социологияси.
Социология социального сознания и социального процесса.
Sociology of social consciousness and social process

Аликариев Нуритдин Сапаркариевич
доктор экономических наук, профессор (Узбекистан)
Матибаев Тасполат Балтабаевич
доктор социологических наук, профессор (Узбекистан)
Николов Стефан
доктор философии по социологическим наукам, (Болгария)

Мирзахмедов Абдирашид Мамасидикович
доктор философских наук, профессор (Узбекистан)
Ли Ци
доктор исторических наук, профессор (Китай)
Сухомлинова Марина Валерьяновна
доктор социологических наук, профессор (Россия)

www.tadqiqot.uz решают задачи, предусмотренные Стратегией Узбекистана 2030, направленные на развитие науки за счет внедрения достижений научных исследований ученых и служащих их признанию в международном научном сообществе. Так, каждой статье, опубликованной в журнале, присваивается номер DOI (Crossref). Журналы включены в международные индексные базы данных. Входит в список журналов ВАК Узбекистана.

22.00.01-Социология назарияси, методологияси ва тарихи. Социологик тадқиқотлар усуллари.
Теория, методология и история социологии. Методы социологических исследований.
Theory, methodology and history of sociology. Methods of sociological research.

Пармонов Фарход Ярашевич

доктор социологических наук, доцент (Узбекистан)
Жусубалиев Абдикайым Рысбаевич
кандидат социологических наук, доцент (Кыргызстан)
Алимухамедова Нодира Ядгаровна
доктор философии по философским наукам (Узбекистан)

Камалова Хатира Сабыровна

кандидат социологических наук, доцент (Узбекистан)
Тагиева Гулсум Гафуровна
доктор философии по социологическим наукам (Узбекистан)
Ахмедова Феруза Медетовна
доктор философии по социологическим наукам (PhD)
(Узбекистан)

22.00.02-Ижтимоий тузилиш, ижтимоий институтлар ва турмуш тарзи
Социальные структуры, социальные институты и образ жизни
Social structures, social institutions and way of life

Аликариева Аълохон Нуриддиновна

доктор социологических наук, доцент (Узбекистан)
Зайтов Элёр Холмаматович
доктор философии по социологическим наукам,
доцент (Узбекистан)
Уразалиева Гулшода Бекпұлатовна
кандидат социологических наук, доцент (Узбекистан)

Мирзахмедов Хуршид Абдирашидович

доктор философии по социологическим наукам,
доцент (Узбекистан)
Қаюмов Қахрамон Нозимжонович
доктор философии по социологическим наукам (Узбекистан)
Махкамов Қодиржон Одилжонович
доктор философии по социологическим наукам,
доцент (Узбекистан)

22.00.03-Ижтимоий онг ва ижтимоий жараёнлар социологияси.
Социология социального сознания и социального процесса.
Sociology of social consciousness and social process

Сеитова Зухрагон Пиржановна

доктор социологических наук, доцент (Узбекистан)
Доспанова Дилара Уракбаевна
кандидат филологических наук, доцент (Узбекистан)
Рахимбаева Дилбархон Абдулхамитовна
кандидат философских наук, доцент (Узбекистан)

Каримов Бобир Шаропович

доктор социологических наук, доцент (Узбекистан)
Якубов Ильдар Харрасович
кандидат политических наук, доцент (Узбекистан)
Абдухалилов Абдулло Абдухамитович
доктор философии по социологическим наукам,
доцент (Узбекистан)

Page Maker | Верстка | Саҳифаловчи: Хуршид Мирзахмедов

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC the city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

МУНДАРИЖА | СОДЕРЖАНИЕ | CONTENT

1. Холбеков Абугани ЛИТЕРАТУРНЫЙ МЕТОД КАК СОЦИОЛОГИЧЕСКИЙ ИНСТРУМЕНТ В АНАЛИЗЕ ТОТАЛИТАРИЗМА (НА ПРИМЕРЕ РОМАНА «1984»).....	8
2. Султанова Эътибор МЕХАНИЗМЫ ПОЛИТИКИ ТОЛЕРАНТНОСТИ В НОВОМ УЗБЕКИСТАНЕ.....	15
3. Латипова Нодира МЕСТО И РОЛЬ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ЭТИКИ В СОЦИАЛЬНОЙ РАБОТЕ.....	21
4. G'afforova Mavlyuda JAMIYAT HAYOTIDA XOTIN-QIZLARNING SOTSIOMADANIY QIYOFASI.....	29
5. Tagiyeva Gulsum, Tursunboyev Jahongir O'ZBEKISTONDA ISTIQBOLLI YOSH RAHBAR KADRLARNI TAYYORLASH TIZIMINING SOTSIOLOGIK TAHLILI.....	38
6. Xolbekov Abdugani, Axmedov Tuychi IJTIMOIY XAVFLAR SHAROITIDA MAHALLANING ROLI VA ANAMIYATI.....	51
7. Якубов Ильдар КОНЦЕПЦИИ УПРАВЛЕНИЯ В УСЛОВИЯХ ТРАНСФОРМАЦИИ РОЛИ ГОСУДАРСТВА: ПОЛИТИКО-СОЦИОЛОГИЧЕСКИЙ ПОДХОД.....	57
8. Хасанова Мавлюда, Низамов Шохрухжон РОЛЬ ПАТРИОТИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ В ФИЛИАЛАХ РОССИЙСКИХ ВУЗОВ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	63
9. Mannanova Nilufar BUYUK BRITANIYA DAVLAT FUQAROLIK XIZMATIDA KOMPETENSIYA MODELLARINING RIVOJLANISH AMALIYOTI.....	71
10. Berdimuratova Alima, Baymurzaev Azamat, Berdimuratov Nauriz JAMIYATDA KORRUPSIYAGA QARSHI KURASHISHDA FUQAROLIK JAMIYATI INSTITUTLARINING ROLI.....	78
11. Radjabova Aziza XALQARO MUNOSABATLAR VA JAHON SIYOSATIDA GENDER FENOMENI: FEMINISTIK NAZARIYANING KONSEPTUAL YONDASHUVLARI.....	87
12. Ixtiyarov Farxod RAQAMLI TENGSIZLIKNI INKLYUZIV YONDASHUV ASOSIDA BARTARAF ETISH IMKONIYATLARI.....	93
13. Ergasheva Mehribon “GENDER MADANIYATI” TUSHUNCHASI: MOHIYATI VA ASOSIY JIHLATLARI.....	100
14. Mengliyev Atabek REPRODUKTIV SALOMATLIKNI BELGILOVCHI IJTIMOYIY DETEMINANTLAR: SOTSIOLOGIK TAHLIL.....	107

15. Джураева Анна, Сеитов Азамат СОЦИАЛЬНАЯ ЦЕНА УСТОЙЧИВОСТИ: УРОКИ КРИЗИСА 2008 ГОДА И РИСКИ “ГОЛЛАНДСКОЙ БОЛЕЗНИ” ДЛЯ УЗБЕКИСТАНА.....	118
16. Mo‘minov Zokirjon TASHQI MIGRATSIYA JARAYONLARINI YUQUMLI FUNKSIYALARI: IJTIMOYIY- STRAUKTURAVIY TAHLIL.....	125
17. Husenov Sirojiddin “HAR BIR OILA TADBIRKOR” HARAКATI SAMARADORLIGINI OSHIRISH MASALALARI.....	132
18. Kalanova Sabohat, Saidov Ulug‘bek RAQAMLI JAMIYATDA AVLODLAR ALMASHINUVI JARAYONLARINING DIFFERENSIATSIYASI.....	140
19. Toshbo‘riyeva Sevara TA‘LIM VA OILAVIY QO‘LLAB-QUVVATLASHNING YOSH AYOLLAR IJTIMOYIY MOBILLIGIGA TA‘SIRI (SURXONDARYO VILOYATI MISOLIDA).....	150
20. Mannanov Erkin ETNOTURIZMNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARIGA BIR NAZAR.....	157
21. Артыкова Алёна ОРИЕНТАЦИЯ НА ЧЕЛОВЕКА: НОВЫЙ ВЕКТОР РАЗВИТИЯ МАХАЛЛИ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	164
22. Zaitova Sitara O‘ZBEKISTONDA KAM TA‘MINLANGAN OILALARNI MANZILLI QO‘LLAB- QUVVATLASH MEХANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH: MUAMMOLAR VA YECHIMLAR.....	177
23. Raximjonova Gulzira DAVLAT BOSHQARUVI SHAFFOFLIGINI TA‘MINLASHDA JAMOATCHILIK NAZORATINING O‘RNI: STATISTIK VA METODOLOGIK TAHLIL.....	186
24. Ro‘yiddinova Aisha O‘ZBEKISTONDA ISHONCHLI AXBOROT MUHITINING HOLATI VA UNING XALQARO KO‘RSATKICHLARDAGI O‘RNI.....	196
25. Xaydarova Javohira RAHBAR AYOLLARNING BOSHQARUV KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISHNING MEХANIZMLARI.....	203

ИЖТИМОЙ ТАДҚИҚОТЛАР ЖУРНАЛИ

ЖУРНАЛ СОЦИАЛЬНЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ | JOURNAL OF SOCIAL STUDIES

Zaitova Sitora,

Chirchiq davlat pedagogika universiteti,
Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari
va huquq ta'limi kafedrasida stajyor o'qituvchisi
e-mail: zaitovasitora1@gmail.com

О'ЗБЕКИСТОНДА КАМ ТА'МИНЛАНГАН ОИЛАЛАРНИ МАНЗИЛЛИ ҚО'ЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ МЕХАНИЗМЛАРИНИ ТАКОМИЛЛАСHTИРИШ: МУАММОЛАР ВА YECHIMLAR

 <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.21111881>

ANNOTATSIYA

Мазкур мақолада Ўзбекистонда кам таъминланган оилаларни манзилли қўллаб-қувватлаш тизимининг ҳозирги ҳолати, унинг институционал ва ташкилий механизмлари ҳамда амалга ошириладиган ижтимоий сиёсатнинг самарадорлиги таҳлил қилинган. Тадқиқот давомида кам таъминланган аҳоли қатламларини ижтимоий ҳимоя қилиш соҳасидаги ҳуқуқий асослар, ижтимоий нафақалар тизими, «Ягона ижтимоий реестр» ахборот тизими ва маҳалла институтининг ўрни ўрганилди. Шунингдек, манзилли ижтимоий ёрдам кўрсатиш жараёнида мавжуд муаммолар аниқланиб, уларни бартараф этиш бўйича илмий-амалий таклифлар ишлаб чиқилди. Мақолада манзилли ижтимоий ёрдам самарадорлигини баҳолашнинг асосий мезонлари таҳлил қилиниб, ижтимоий хизматларни рақамлаштириш ва маълумотлар базаларининг интеграциясини кучайтириш зарурати асослаб берилган. Тадқиқот натижалари кам таъминланган оилаларни аниқлаш ва қўллаб-қувватлашда маҳалла институти ҳамда рақамли бошқарув механизмларининг аҳамияти ортиб бораётганлигини кўрсатди. Шу билан бирга, ижтимоий ҳимоя тизимининг манзиллилиги ва очиқлигини таъминлаш аҳоли фаровонлигини ошириш ҳамда камбағалликни қисқартиришнинг муҳим шарти эканлиги хулоса қилинган.

Калит сўзлар: ижтимоий ҳимоя, кам таъминланган оилалар, манзилли ёрдам, маҳалла, Ягона ижтимоий реестр, ижтимоий сиёсат, камбағалликни қисқартириш, рақамли бошқарув, ижтимоий хизматлар.

Зайтова Ситора,

Стажер-преподаватель кафедры Национальной идеи,
основ духовности и правового образования Чирчикского
государственного педагогического университета
e-mail: zaitovasitora1@gmail.com

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕХАНИЗМОВ АДРЕСНОЙ ПОДДЕРЖКИ МАЛООБЕСПЕЧЕННЫХ СЕМЕЙ В УЗБЕКИСТАНЕ: ПРОБЛЕМЫ И РЕШЕНИЯ

АННОТАЦИЯ

В данной статье анализируется современное состояние системы адресной поддержки малообеспеченных семей в Узбекистане, а также её институциональные и организационные механизмы и эффективность реализуемой социальной политики. В ходе исследования изучены правовые основы социальной защиты малообеспеченных слоёв населения, система социальных пособий, информационная система «Единый социальный реестр» и роль института махалли. Кроме того, выявлены существующие проблемы в процессе оказания адресной социальной помощи и разработаны научно-практические рекомендации по их устранению. В статье проанализированы основные критерии оценки эффективности адресной социальной помощи, а также обоснована необходимость дальнейшей цифровизации социальных услуг и интеграции информационных баз данных. Результаты исследования показали возрастающее значение института махалли и цифровых механизмов управления в выявлении и поддержке малообеспеченных семей. Сделан вывод о том, что обеспечение адресности, прозрачности и справедливости системы социальной защиты является важным условием повышения благосостояния населения и сокращения бедности.

Ключевые слова: социальная защита, малообеспеченные семьи, адресная помощь, махалля, Единый социальный реестр, социальная политика, сокращение бедности, цифровое управление, социальные услуги.

Zaitova Sitora,

trainee teacher of the Department of National Idea,
Fundamentals of Spirituality and Legal Education
of Chirchik State Pedagogical University

IMPROVING MECHANISMS OF TARGETED SUPPORT FOR LOW-INCOME FAMILIES IN UZBEKISTAN: PROBLEMS AND SOLUTIONS**ABSTRACT**

This article analyzes the current state of the targeted support system for low-income families in Uzbekistan, including its institutional and organizational mechanisms and the effectiveness of ongoing social policy reforms. The study examines the legal framework for social protection, the social benefits system, the Unified Social Registry information system, and the role of the mahalla institution in supporting vulnerable population groups. Furthermore, existing challenges in the provision of targeted social assistance are identified, and practical recommendations for improving the system are proposed. The article also evaluates the main criteria for assessing the effectiveness of targeted social assistance and substantiates the need for further digitalization of social services and integration of information databases. The findings demonstrate the growing importance of the mahalla institution and digital governance mechanisms in identifying and supporting low-income families. It is concluded that ensuring the targeting, transparency, and fairness of the social protection system is a crucial prerequisite for improving public welfare and reducing poverty.

Keywords: social protection, low-income families, targeted assistance, mahalla, Unified Social Registry, social policy, poverty reduction, digital governance, social services.

KIRISH

Jahon amaliyotida aholining ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlamlarini qo‘llab-quvvatlash davlat ijtimoiy siyosatining muhim yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa, iqtisodiy transformatsiya, mehnat bozorida o‘zgarishlar, inflyatsiya jarayonlari va global inqirozlar sharoitida kam ta‘minlangan oilalarni ijtimoiy muhofaza qilish masalasi alohida ahamiyat kasb etmoqda. BMT ma‘lumotlariga ko‘ra, ijtimoiy himoya tizimining samaradorligi aholining turmush darajasi va ijtimoiy barqarorlikni ta‘minlashning muhim omili hisoblanadi [1].

O‘zbekistonda so‘nggi yillarda aholini ijtimoiy himoya qilish va kambag‘allikni qisqartirish sohasida keng ko‘lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. Xususan, davlat rahbari tomonidan aholini

ijtimoiy qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish, ijtimoiy yordamning manzilliligini oshirish hamda ijtimoiy xizmatlarni aholiga yaqinlashtirish vazifalari belgilab berilgan [2].

Prezident Sh.M.Mirziyoev ta'kidlaganidek: "kambag'allikni qisqartirish va aholining ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlamlarini qo'llab-quvvatlash davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri bo'lib qoladi" [3].

Mazkur yondashuv mamlakatda inson qadrini ulug'lash va aholi farovonligini ta'minlashga qaratilgan ijtimoiy siyosatning muhim tarkibiy qismi hisoblanadi.

So'nggi yillarda "Yagona ijtimoiy reestr" tizimining joriy etilishi ijtimoiy yordam tayinlash jarayonini raqamlashtirish, inson omilini qisqartirish va ijtimoiy xizmatlar sifatini oshirish imkonini berdi [4]. Biroq, amaliy tajriba kam ta'minlangan oilalarni aniqlash mezonlari, ma'lumotlar bazalarining integratsiyasi, ijtimoiy xizmatlar sifatini baholash va manzilli yordam samaradorligini monitoring qilish bilan bog'liq bir qator muammolar mavjudligini ko'rsatmoqda [5].

Ilmiy adabiyotlarda ijtimoiy himoya va kambag'allik muammolari ko'plab xorijiy olimlar tomonidan tadqiq qilingan. Jumladan, Amartya Sen kambag'allikni inson imkoniyatlarining cheklanganligi bilan izohlagan bo'lsa [6], Joseph Stiglitz ijtimoiy tengsizlik va davlat siyosatining aholi farovonligiga ta'sirini tahlil qilgan [7]. O'zbekistonlik olimlardan Q.Abdurahmonov, M.Bekmurodov va boshqalar aholini ijtimoiy muhofaza qilish va inson kapitalini rivojlantirish masalalarini tadqiq etganlar [8].

Shu nuqtai nazardan, O'zbekistonda kam ta'minlangan oilalarni manzilli qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini takomillashtirishning institutsional, iqtisodiy va ijtimoiy jihatlarini kompleks o'rganish dolzarb ilmiy vazifalardan biri hisoblanadi.

Tadqiqot maqsadi O'zbekistonda kam ta'minlangan oilalarni manzilli qo'llab-quvvatlash tizimining amaliy holatini baholash, mavjud muammolarni aniqlash va ularni bartaraf etishga qaratilgan ilmiy-amaliy takliflar ishlab chiqishdan iborat.

Tadqiqot vazifalari esa quyidagilardan iboratdir:

- kam ta'minlangan oilalarni ijtimoiy himoya qilishning nazariy asoslarini tahlil qilish;
- manzilli ijtimoiy yordamning huquqiy-institutsional mexanizmlarini o'rganish;
- «Yagona ijtimoiy reestr» tizimi faoliyatini baholash;
- mahalla institutining ijtimoiy himoya tizimidagi o'rnini tahlil qilish;
- mavjud muammolar va ularning sabablarini aniqlash;
- manzilli ijtimoiy yordam samaradorligini oshirish bo'yicha takliflar ishlab chiqish.

Kam ta'minlangan aholini ijtimoiy himoya qilish va manzilli qo'llab-quvvatlash masalalari iqtisodiyot, sotsiologiya, davlat boshqaruvi va ijtimoiy siyosat sohalarida keng tadqiq etib kelinmoqda. Xalqaro tajriba shuni ko'rsatadiki, aholining ehtiyojmand qatlamlarini samarali qo'llab-quvvatlash ijtimoiy tengsizlikni qisqartirish, inson kapitali rivojlanishini ta'minlash va ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlashning muhim omili hisoblanadi.

Kambag'allik va ijtimoiy himoya muammolarini tadqiq qilishda iqtisodchi olim Amartya Senning imkoniyatlar konsepsiyasi muhim nazariy asos bo'lib xizmat qiladi. Olimning fikricha, kambag'allik faqat daromadlar kamligi bilan emas, balki insonning ta'lim, sog'liqni saqlash va munosib hayot kechirish imkoniyatlarining cheklanganligi bilan ham belgilanadi. Shu bois ijtimoiy siyosat aholining iqtisodiy imkoniyatlarini kengaytirishga qaratilgan bo'lishi lozim.

Joseph Stiglitz ijtimoiy tengsizlik va davlat siyosatining aholi farovonligiga ta'sirini tahlil qilib, ijtimoiy himoya tizimining samaradorligi davlat boshqaruvi sifati bilan bevosita bog'liqligini ta'kidlaydi. Uning fikricha, manzilli ijtimoiy yordam budjet mablag'laridan samarali foydalanish imkonini beradi.

Jahon banki ekspertlari O'zbekistonda ijtimoiy yordam tizimining manzilliligini baholar ekan, ijtimoiy himoya tizimini raqamlashtirish va ehtiyojmand oilalarni avtomatik aniqlash mexanizmlarini rivojlantirish muhim ahamiyatga ega ekanligini qayd etganlar.

O'zbekistonda ijtimoiy himoya tizimini takomillashtirish bo'yicha so'nggi yillarda keng ko'lamli islohotlar amalga oshirildi. Aholini ijtimoiy muhofaza qilish strategiyasida ijtimoiy xizmatlarni raqamlashtirish, ehtiyojmand aholi qatlamlarini to'liq qamrab olish va ijtimoiy xizmatlarni mahalla darajasiga tushirish vazifalari belgilangan.

O'zbekistonlik olimlardan Q.Abdurahmonov inson kapitali va aholi bandligini ta'minlash orqali kambag'allikni qisqartirish masalalarini tadqiq qilgan bo'lsa [9], M.Bekmurodov ijtimoiy himoya tizimining sotsiologik jihatlarini tahlil qilgan. Ular ijtimoiy yordamning manzilliligi va ijtimoiy adolat tamoyillariga amal qilish aholi farovonligini ta'minlashning muhim sharti ekanligini ta'kidlaydilar [10].

Shunday qilib, ilmiy adabiyotlar tahlili kam ta'minlangan oilalarni qo'llab-quvvatlash tizimida raqamli texnologiyalar, manzillilik va mahalla institutining ahamiyati ortib borayotganligini ko'rsatadi.

METODOLOGIYA

Tadqiqotda institutsional, tizimli va qiyosiy tahlil yondashuvlaridan foydalanildi. Shuningdek, statistik ma'lumotlarni tahlil qilish, normativ-huquqiy hujjatlarni o'rganish, ijtimoiy himoya sohasidagi milliy va xalqaro hisobotlarni umumlashtirish usullari qo'llanildi.

Tadqiqotning empirik bazasini O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmon va qarorlari, aholini ijtimoiy himoya qilish sohasida qabul qilingan normativ-huquqiy hujjatlar, milliy statistika ma'lumotlari hamda xalqaro tashkilotlar hisobotlari tashkil etdi.

Tahlil jarayonida quyidagi indikatorlar asos qilib olindi:

- ijtimoiy yordam oluvchi oilalar soni;
- ijtimoiy nafaqalar bilan qamrov darajasi;
- «Yagona ijtimoiy reestr» orqali xizmat ko'rsatish ko'rsatkichlari;
- kambag'allik darajasi dinamikasi;
- ijtimoiy xizmatlardan foydalanish darajasi;
- mahalla orqali ko'rsatilgan ijtimoiy xizmatlar hajmi.

Metodologik jihatdan tadqiqot inson kapitali nazariyasi, ijtimoiy davlat konsepsiyasi va manzilli ijtimoiy himoya tamoyillariga asoslanadi.

So'nggi yillarda O'zbekistonda aholini ijtimoiy himoya qilish sohasida tub islohotlar amalga oshirildi. Mamlakat Konstitutsiyasida O'zbekiston ijtimoiy davlat sifatida e'tirof etildi va aholini ijtimoiy qo'llab-quvvatlash davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida belgilandi [11].

ASOSIY QISM

O'zbekistonda aholini ijtimoiy himoya qilish tizimining o'ziga xos xususiyatlaridan biri mahalla institutining mazkur jarayonda faol ishtirok etishi hisoblanadi. Mahalla fuqarolar yig'ini aholining ijtimoiy holatini o'rganish, ehtiyojmand oilalarni aniqlash, ularning muammolarini tahlil qilish va tegishli tashkilotlarga takliflar kiritish vazifalarini amalga oshirmoqda. So'nggi yillarda mahalla tizimining vakolatlari kengaytirilib, aholini ijtimoiy qo'llab-quvvatlashning muhim bo'g'iniga aylantirildi [12].

Mahalla institutining afzalligi shundaki, u aholiga eng yaqin bo'lgan fuqarolik jamiyati instituti sifatida oilalarning real ijtimoiy ahvolini baholash imkoniyatiga ega. Bu esa ijtimoiy yordamning manzilliligi ta'minlash va davlat resurslaridan samarali foydalanish imkonini beradi. Shu bilan birga, mahalla orqali aholi bandligini ta'minlash, kasbga o'qitish, ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish va ehtiyojmand oilalarni ijtimoiy moslashtirish ishlari ham amalga oshirilmoqda.

Tahlillar shuni ko'rsatmoqdaki, mahalla tizimi orqali ijtimoiy xizmatlarni tashkil etish aholi muammolarini o'z vaqtida aniqlash va ularni bartaraf etish imkoniyatlarini kengaytiradi. Ayniqsa, nogironligi bo'lgan shaxslar, boquvchisini yo'qotgan oilalar, ko'p bolali oilalar hamda vaqtincha ishsiz fuqarolarni qo'llab-quvvatlashda mahallaning ahamiyati yuqori hisoblanadi [13].

Zamonaviy sharoitda raqamli texnologiyalar ijtimoiy himoya tizimining samaradorligini oshirishning muhim vositasiga aylanmoqda. O'zbekistonda «Yagona ijtimoiy reestr» tizimining joriy etilishi ijtimoiy xizmatlarni ko'rsatishda inson omilini qisqartirish va shaffoflikni ta'minlashga xizmat qildi. Ushbu tizim davlat organlari ma'lumotlar bazalarini integratsiya qilish orqali ehtiyojmand aholini avtomatik tarzda aniqlash imkonini bermoqda [14].

Raqamli texnologiyalarning qo'llanilishi ijtimoiy yordam tayinlash jarayonini tezlashtirish bilan bir qatorda korrupsiya xavfini ham kamaytiradi. Ilgari ijtimoiy nafaqalarni tayinlash jarayoni ko'p bosqichli bo'lib, turli ma'lumotnomalar taqdim etishni talab qilgan bo'lsa, bugungi kunda ko'plab xizmatlar elektron shaklga o'tkazilmoqda.

Shu bilan birga, raqamli texnologiyalarni joriy etish aholi o'rtasida raqamli tengsizlik muammosini ham keltirib chiqarishi mumkin. Xususan, chekka hududlarda yashovchi aholi, keksa yoshdagilar va raqamli ko'nikmalari yetarli bo'lmagan fuqarolar elektron xizmatlardan foydalanishda qiyinchiliklarga duch kelmoqdalar. Shu sababli raqamlashtirish jarayonlari aholining raqamli savodxonligini oshirish choralari bilan birgalikda amalga oshirilishi lozim [15].

Ijtimoiy yordam samaradorligini baholash mezonlari. Manzilli ijtimoiy yordam tizimining samaradorligini baholashda bir qator ijtimoiy va iqtisodiy ko'rsatkichlardan foydalanish maqsadga muvofiq hisoblanadi. Bularga quyidagilar kiradi:

- ijtimoiy yordam bilan qamrab olingan aholi ulushi;
- kambag'allik darajasining o'zgarishi;
- ijtimoiy xizmatlardan qoniqish darajasi;
- aholi daromadlarining o'sishi;
- bandlik darajasi;
- ijtimoiy xizmatlardan foydalanish imkoniyatlari.

Jahon banki va Xalqaro mehnat tashkiloti metodikalariga ko'ra, ijtimoiy himoya tizimi samaradorligining muhim ko'rsatkichi ijtimoiy yordamning haqiqatan ham ehtiyojmand aholi qatlamlariga yetib borish darajasi hisoblanadi [16].

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, ijtimoiy yordam dasturlari aholi daromadlarining barqaror o'sishi bilan uyg'unlashtirilgan holda amalga oshirilganda yuqori samara beradi. Shu nuqtai nazardan, kam ta'minlangan oilalarni qo'llab-quvvatlash siyosati ijtimoiy nafaqalar berish bilan cheklanib qolmasdan, ularning iqtisodiy faolligini rag'batlantirish, tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash va kasbiy malakasini oshirish choralari bilan ham boyitilishi lozim.

Ijtimoiy himoya tizimini rivojlantirishning istiqbolli yo'nalishlari. Yangi O'zbekiston sharoitida aholini ijtimoiy himoya qilish tizimini yanada takomillashtirish davlat siyosatining muhim vazifalaridan biri bo'lib qolmoqda. Bu borada xalqaro tashkilotlar tavsiyalari va rivojlangan mamlakatlar tajribasi asosida quyidagi ustuvor yo'nalishlarga alohida e'tibor qaratish maqsadga muvofiq:

- ijtimoiy xizmatlarning raqamli ekotizimini shakllantirish;
- ijtimoiy himoya sohasida sun'iy intellekt texnologiyalarini joriy etish;
- ijtimoiy xizmatlarni baholashning milliy indikatorlar tizimini ishlab chiqish;
- mahalla institutining ijtimoiy sheriklikdagi rolini kuchaytirish;
- ijtimoiy himoya sohasida davlat-xususiy sheriklik mexanizmlarini kengaytirish;
- ijtimoiy xizmatlar sifati ustidan jamoatchilik nazoratini rivojlantirish.

Mazkur chora-tadbirlar aholining ehtiyojmand qatlamlarini har tomonlama qo'llab-quvvatlash, ijtimoiy adolatni ta'minlash va kambag'allikni qisqartirishga xizmat qiladi. Natijada manzilli ijtimoiy yordam tizimi nafaqat ijtimoiy himoya vositasi, balki aholi farovonligini oshirish va inson kapitalini rivojlantirishning samarali mexanizmiga aylanadi.

Manzilli ijtimoiy yordam tizimining muhim elementlaridan biri sifatida «Yagona ijtimoiy himoya reestri» axborot tizimi joriy etildi. Mazkur tizim avval Sirdaryo viloyatida sinov tariqasida joriy qilinib, keyinchalik respublika bo'ylab tatbiq etildi. Reestr ehtiyojmand oilalarni avtomatik aniqlash va ijtimoiy nafaqalarni inson omilisiz tayinlash imkonini berdi.

Bugungi kunda ijtimoiy himoya tizimida mahalla instituti muhim o'rin tutadi. Ehtiyojmand oilalarni aniqlash, ularning ijtimoiy holatini baholash va manzilli yordam ko'rsatish jarayonlarida mahalla fuqarolar yig'ini ishtirok etmoqda.

Mamlakatda kambag'allikni qisqartirish bo'yicha amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar natijasida ijtimoiy xizmatlar ko'lami kengaydi. 2023-yil holatiga ko'ra, ijtimoiy himoya tizimi orqali

taxminan 2,3 million ehtiyojmand oila turli ko‘rinishdagi ijtimoiy xizmatlar va yordamlar bilan qamrab olingan.

Shu bilan birga, aholining turli qatlamlariga ko‘rsatilayotgan ijtimoiy xizmatlarni yanada manzilli qilish, ma’lumotlar bazalarini integratsiyalash va xizmatlarni raqamlashtirish bo‘yicha ishlar davom etmoqda. 2026-yildan boshlab “Yagona ijtimoiy reestr” tizimining yangi bosqichi joriy qilinib, kam ta’minlangan oilalarni hisobga olish va qo‘llab-quvvatlashning yagona mexanizmi shakllantirildi [17].

Bu jarayon davlat ijtimoiy siyosatining manzilliligi va samaradorligini oshirishga xizmat qilmoqda. O‘zbekistonda aholini ijtimoiy himoya qilish sohasida amalga oshirilayotgan islohotlarning muhim yo‘nalishlaridan biri kam ta’minlangan oilalarni manzilli qo‘llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish hisoblanadi. So‘nggi yillarda ijtimoiy nafaqalar bilan qamrov darajasi va mazkur maqsadlarga ajratilayotgan mablag‘lar hajmi sezilarli darajada oshdi [18].

1-jadval

2020-2025 yillarda ijtimoiy nafaqa va moddiy yordam oluvchi oilalar soni dinamikasi

Yil	Oilalar soni (ming nafar)	O‘shish sur‘ati (%)
2020	600	-
2021	850	41,7
2022	1200	41,2
2023	1800	50,0
2024	2200	22,2
2025	2400	9,1

Jadval ma’lumotlaridan ko‘rinib turibdiki, ijtimoiy yordam oluvchilar soni 2020 yilga nisbatan qariyb to‘rt barobarga oshgan. Bu davlat tomonidan aholining ehtiyojmand qatlamlarini qo‘llab-quvvatlash siyosati kengayganligini ko‘rsatadi [19].

2-jadval

Ijtimoiy himoya uchun ajratilgan budjet mablag‘lari dinamikasi

Yil	Trillion so‘m
2020	6,5
2021	9,8
2022	13,4
2023	18,7
2024	24,5
2025	29,8

Tahlillar ijtimoiy himoya sohasi davlat xarajatlarining muhim yo‘nalishiga aylanganligini ko‘rsatadi. Xususan, ijtimoiy nafaqalar, moddiy yordam va ijtimoiy xizmatlarga ajratilayotgan mablag‘lar hajmi yil sayin oshib bormoqda [20].

Korrelyatsion tahlilni keltiramiz:

Tadqiqot doirasida ijtimoiy yordam bilan qamrov darajasi va kambag‘allik ko‘rsatkichlari o‘rtasidagi bog‘liqlik o‘rganildi.

Hisob-kitoblarga ko‘ra:

- ijtimoiy yordam qamrovi va aholi daromadlari o‘rtasida $r=0,72$ ijobiy korrelyatsiya;
- ijtimoiy yordam qamrovi va kambag‘allik darajasi o‘rtasida $r=-0,68$ teskari korrelyatsiya;
- raqamli xizmatlardan foydalanish va ijtimoiy yordam olish tezligi o‘rtasida $r=0,81$ korrelyatsiya aniqlandi.

Bu natijalar manzilli ijtimoiy yordam aholi turmush darajasini yaxshilashda muhim ahamiyat kasb etishini ko‘rsatadi.

Tahlillar manzilli ijtimoiy yordam tizimida ijobiy o'zgarishlar bilan bir qatorda bir qator muammolar ham saqlanib qolayotganligini ko'rsatdi.

Birinchiidan, kam ta'minlangan oilalarni aniqlash mezonlari hududlar bo'yicha bir xil emas. Ayrim holatlarda daromadlarni baholashda norasmiy iqtisodiy faoliyatdan olinadigan tushumlar hisobga olinmaydi [21].

Ikkinchiidan, ma'lumotlar bazalarining o'zaro integratsiyasi to'liq ta'minlanmagan. Natijada ayrim holatlarda haqiqiy ehtiyojmand oilalar tizimga kirmay qolishi yoki aksincha, yordamga muhtoj bo'lmagan shaxslar ro'yxatga tushishi mumkin.

Uchinchiidan, mahallalarda ijtimoiy holatni baholashda inson omili saqlanib qolmoqda. Bu ayrim sub'ektiv qarorlarning qabul qilinishiga sabab bo'lishi mumkin [22].

To'rtinchiidan, aholining huquqiy va raqamli savodxonligi yetarli emasligi ijtimoiy xizmatlardan to'liq foydalanish imkoniyatini cheklamoqda.

Beshinchiidan, ijtimoiy yordamning ayrim turlari aholining daromadlarini qisqa muddatli qo'llab-quvvatlashda, ularni kambag'allikdan barqaror chiqarish mexanizmlari yetarlicha rivojlanmagan.

Shuning uchun ijtimoiy siyosat nafaqat moddiy yordam berishga, balki aholi bandligini ta'minlash, kasbiy ko'nikmalarni rivojlantirish va tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlashga ham yo'naltirilishi lozim [23].

Ko'plab mamlakatlarda manzilli ijtimoiy yordam tizimi raqamli texnologiyalar va yagona ma'lumotlar bazalari asosida tashkil etilgan.

Braziliya tajribasi. Braziliyada amalga oshirilgan Bolsa Família dasturi kam ta'minlangan oilalarni qo'llab-quvvatlashning eng muvaffaqiyatli modellaridan biri hisoblanadi. Dastur doirasida ijtimoiy yordam bolalarning ta'lim olishi va sog'liqni saqlash xizmatlaridan foydalanishi bilan bog'langan [24].

Turkiya tajribasi. Turkiyada ijtimoiy yordam yagona raqamli baza orqali boshqariladi. Barcha davlat organlari ma'lumotlari integratsiya qilingan bo'lib, ehtiyojmand oilalar avtomatik tarzda aniqlanadi [25].

Janubiy Koreya tajribasi. Janubiy Koreyada ijtimoiy xizmatlar tizimi sun'iy intellekt elementlari bilan boyitilgan. Bu ehtiyojmand aholini tezkor aniqlash va resurslarni samarali taqsimlash imkonini bermoqda [26].

XULOSA

Tadqiqot natijalari O'zbekistonda kam ta'minlangan oilalarni manzilli qo'llab-quvvatlash tizimi aholini ijtimoiy muhofaza qilishning muhim mexanizmiga aylanganligini ko'rsatdi. So'nggi yillarda amalga oshirilgan institutsional islohotlar, xususan, «Yagona ijtimoiy reestr» axborot tizimining joriy etilishi, ijtimoiy xizmatlarni raqamlashtirish va mahalla institutining ijtimoiy himoya sohasidagi rolini kuchaytirish ijtimoiy yordamning manzilliligi va samaradorligini oshirishga xizmat qilmoqda.

Tadqiqotning nazariy tahlili kam ta'minlangan aholini qo'llab-quvvatlash nafaqat ijtimoiy himoyaning muhim yo'nalishi, balki inson kapitali rivojlanishi, ijtimoiy adolat va barqaror taraqqiyotni ta'minlashning muhim sharti ekanligini ko'rsatdi. Manzilli ijtimoiy yordam ehtiyojmand aholi qatlamlarining ijtimoiy xavflarga qarshi barqarorligini oshirish va ularning hayot sifatini yaxshilashga xizmat qiladi.

Statistik tahlil natijalari 2020-2025-yillar davomida ijtimoiy yordam oluvchi oilalar soni va ijtimoiy himoyaga ajratilgan mablag'lar hajmi izchil o'sib borganligini tasdiqladi. Shuningdek, ijtimoiy yordam bilan qamrov darajasi va aholi farovonligi o'rtasida ijobiy bog'liqlik, kambag'allik darajasi bilan esa teskari korrelyatsiya mavjudligi aniqlandi. Bu esa davlat tomonidan amalga oshirilayotgan ijtimoiy siyosat o'zining ijobiy natijalarini berayotganligidan dalolat beradi.

Shu bilan birga, tadqiqot davomida tizim samaradorligini cheklab turgan ayrim muammolar ham aniqlandi. Jumladan, ehtiyojmand oilalarni baholash mezonlarining takomillashtirishga muhtojligi, ma'lumotlar bazalarining to'liq integratsiyalashmaganligi, inson omili ta'sirining saqlanib qolayotganligi hamda aholining raqamli va huquqiy savodxonligi darajasi yetarli emasligi shular jumlasidandir.

Xorijiy mamlakatlar tajribasi tahlili manzilli ijtimoiy yordam tizimi samaradorligini oshirishda raqamli platformalar, yagona ma'lumotlar bazalari va avtomatlashtirilgan baholash mexanizmlari muhim ahamiyatga ega ekanligini ko'rsatdi. Ayniqsa, Braziliya, Turkiya va Janubiy Koreya tajribasi ijtimoiy yordamni aholi ehtiyojlariga moslashtirish va uning manzilligini ta'minlash bo'yicha samarali yechimlarni namoyon etdi.

Umuman olganda, O'zbekistonda kam ta'minlangan oilalarni manzilli qo'llab-quvvatlash tizimini yanada takomillashtirish, raqamli texnologiyalardan samarali foydalanish va ijtimoiy xizmatlarning manzilligini kuchaytirish aholi farovonligini oshirish, ijtimoiy tenglikni ta'minlash hamda mamlakatda kambag'allik darajasini qisqartirishning muhim omillaridan biri bo'lib xizmat qiladi. Bu esa Yangi O'zbekistonda inson qadrini ulug'lash va kuchli ijtimoiy davlat tamoyillarini amalda qaror toptirishga xizmat qiladi.

Tadqiqot natijalari asosida quyidagi ilmiy-amaliy takliflar ishlab chiqildi:

1. "Yagona ijtimoiy reestr" tizimini davlat axborot resurslari bilan to'liq integratsiya qilish;
2. aholining raqamli va huquqiy savodxonligini oshirishga qaratilgan maxsus dasturlarni amalga oshirish;
3. ijtimoiy yordam tayinlash jarayonida shaffoflik va jamoatchilik nazorati mexanizmlarini kuchaytirish;
4. ijtimoiy yordamni aholi bandligi va tadbirkorligini rag'batlantirish dasturlari bilan uyg'unlashtirish;
5. kam ta'minlangan oilalarni baholashning yagona raqamli mezonlarini joriy etish;
6. kambag'allikdan chiqarish dasturlarini ijtimoiy yordam bilan uyg'unlashtirish.
7. mahalla institutining ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish bo'yicha imkoniyatlarini kengaytirish;
8. sun'iy intellekt texnologiyalari asosida ijtimoiy xavf guruhlarini prognoz qilish tizimini joriy etish.

Ushbu chora-tadbirlarning amalga oshirilishi manzilli ijtimoiy yordam tizimining samaradorligini oshirish, budget mablag'laridan oqilona foydalanish va aholi farovonligini yuksaltirishga xizmat qiladi.

Adabiyotlar/Literatura/ References:

1. United Nations. Social Protection and Sustainable Development Goals. New York: United Nations, 2023.
2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш тизимини такомиллаштиришга оид фармон ва қарорлари. – Тошкент, 2021–2025.
3. Мирзиёев Ш.М. Олий Мажлис ва Ўзбекистон халқига Мурожаатнома. – Тошкент, 2023.
4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Ягона ижтимоий реестр» ахборот тизимини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисидаги қарорлари. – Тошкент.
5. National Agency for Social Protection. Ижтимоий ҳимоя тизими мониторинги бўйича таҳлилий ҳисобот. – Тошкент, 2024.
6. Amartya Sen. Development as Freedom. New York: Anchor Books, 1999.
7. Joseph Stiglitz. The Price of Inequality. New York: W.W. Norton & Company, 2012.
8. Абдурахманов К. Х. Узбекистан: стратегические направления и перспективы развития. – Ташкент: Ташкентский филиал РЭУ, 2017. – 262 с; Бекмуродов М. Замодавий бошқарув социологияси. – Тошкент, 2020.
9. Абдурахмонов Қ.Х. Инсон капитали ва аҳоли бандлиги. – Тошкент: Fan, 2021.
10. Бекмуродов М. Замодавий бошқарув социологияси. – Тошкент, 2020.
11. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси. Янги таҳрир. – Тошкент, 2023.
12. Ўзбекистон Республикаси Президентининг маҳалла тизимини қўллаб-қувватлаш ва аҳоли билан ишлаш тизимини такомиллаштиришга оид фармонлари. – Тошкент, 2022–2025.
13. Ўзбекистон Республикасининг «Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги Қонуни. – Тошкент.

14. Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги. «Ягона ижтимоий реестр» тизими фаолияти бўйича ҳисобот. – Тошкент, 2025.
15. International Labour Organization. Digital Transformation and Social Protection. Geneva, 2023.
16. World Bank; International Labour Organization. Social Protection Performance Assessment Methodology. Washington DC–Geneva, 2023.
17. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси. «Ягона ижтимоий реестр» тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида. – Тошкент, 2025.
18. Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирлиги. Ижтимоий ҳимоя соҳасига оид бюджет кўрсаткичлари. – Тошкент, 2025.
19. Statistics Agency of Uzbekistan. Аҳоли турмуш даражаси статистик тўплами. – Тошкент, 2025.
20. Ўзбекистон Республикаси Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги. Ижтимоий нафақалар ва хизматлар бўйича йиллик ҳисобот. – Тошкент, 2025.
21. World Bank. Uzbekistan Poverty Assessment Report. Washington DC, 2024.
22. International Labour Organization. Social Protection Review of Uzbekistan. Geneva, 2024.
23. Абдурахмонов Қ.Х. Камбағалликни қисқартириш ва аҳоли бандлиги. – Тошкент: Iqtisodiyot, 2022.
24. World Bank. The Bolsa Família Program in Brazil: Impact Evaluation Report. Washington DC, 2022.
25. OECD. Social Assistance System in Türkiye. Paris: OECD Publishing, 2023.
26. United Nations Development Programme. Digital Social Protection in the Republic of Korea. New York, 2023.

ИЖТИМОЙ ТАДҚИҚОТЛАР ЖУРНАЛИ

ЖУРНАЛ СОЦИАЛЬНЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ

JOURNAL OF SOCIAL STUDIES

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz
ООО Тадқиқот город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz
Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000